

РЕШЕНИЕ

№ 12656

гр. София, 10.04.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 75 състав, в
публично заседание на 10.03.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Геновева Йончева

при участието на секретаря Наталия Дринова, като разгледа дело номер **839** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), във връзка с чл. 118, ал. 1 от Кодекса за социално подпомагане (КСО).

Образувано е по жалба на В. Х. И. от [населено място], подадена чрез адв. М. В., срещу Решение № 2153-21-315/17.12.2024 г. на директора на Териториално поделение (ТП) на Националния осигурителен институт (НОИ) – С.-град, с което е отхвърлено оспорването на Разпореждане № [ЕГН]/62 от 13.08.2024 г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване при същото ТП на НОИ. С него на жалбоподателя е отказано да му бъде отпусната лична пенсия за инвалидност поради общо заболяване

В жалбата са изложени доводи за незаконосъобразност на посоченото административно решение. Оспорващият възразява срещу фактическите констатации на пенсионния орган, обусловили заключението за неустановеност на изискващата се от чл. 74, ал. 1, т. 4 КСО продължителност на осигурителния му стаж до датата на инвалидизиране. Счита, че са налице всички законови предпоставки за отпускане на заявената пенсия за инвалидност. Претендира отмяна на Решение № 2153-21-3115 от 17.12.2024 г., на потвърденото с него разпореждане и присъждане на разноски. Ответникът – директор на ТП на НОИ С. - град, в с.з. чрез юрк. О., оспорва жалбата. Подробни съображения по съществуващото на спора излага в писмени бележки. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Административен съд – София-град, III отделение, 75 състав, след като прецени събраните по делото доказателства и обсъди доводите и възраженията на страните, приема за установено от фактическа страна следното:

На 16.05.2024 г. жалбоподателят В. Х. И. е подал заявление за отпускане на социална пенсия за

инвалидност /л. 10/ с приложено Експертно решение /ЕР/ № 90124/15/23.01.2023 г. на ТЕЛК /л. 20/, с което органите на медицинската експертиза са му определили 50 % трайно намалена работоспособност /ТНР/ с дата на инвалидизиране 23.07.2008 г. и срок на определения процент ТНР – пожизнен. Към заявлението са приложени документи за осигурителен стаж – трудова книжка и предходни ЕР от 2013 г., 2016 г. и от 2019 г. /л.12 - л.19/. Допълнително са предоставени УП – 2 и УП – 3 от „Витрейд“ ООД за осигурителен стаж на жалбоподателя за периода от 23.10.1990 г. до 26.09.1991 г. - 00 години, 11 месеца и 03 дни /л. 34 – 36/; осигурителна книжка № [ЕГН] /л.37 – 40/, в която е отбелязан общ трудов стаж в периода от 12.08.2003 – 10.01.2004 г. в размер на 00 години, 05 месеца и 22 дни, а в периода от 11.02.2004 г. до 04.05.2004 г. общ трудов стаж в размер на 00 години, 04 месеца и 00 дни.

На 07.08.2024 г. от ТП на НОИ С. – град е направена електронна справка – опис в Регистъра на осигурените лица на В. Х. И. /л.41/, видно от която до датата на инвалидизиране - 23.07.2008 г., за жалбоподателя са въведени данни за осигурителен стаж, както следва: в периода от 23.10.1990 г. – 26.09.1991 г. при осигурител „Витрейд“ ООД е зачетен осигурителен стаж, превърнат в III категория в размер на 00 години, 11 месеца и 03 дни; в периода от 01.01.1998 г. - 25.08.2000 г. при осигурител „МЕГА – ХИМ“ е зачетен осигурителен стаж, превърнат в III категория в размер на 02 години, 07 месеца и 24 дни; в периода от 01.07.2003 г. – 01.05.2004 г. лицето се е самоосигурявало към „ВМТ –Консулт“ и е зачетен осигурителен стаж, превърнат в III категория в размер на 00 години, 10 месеца и 00 дни; в периода от 01.05.2004 г. – 31.12.2004 г. лицето е осигурявано на 4-часов работен ден към „ВМТ –Консулт“ и е зачетен осигурителен стаж, превърнат в III категория в размер на 00 години, 04 месеца и 00 дни.

Общият осигурителен стаж на жалбоподателя до датата на инвалидизиране, посочен в справката от регистъра е 04 години 08 месеца 27 дни.

На 13.08.2024 г. е издадено Разпореждане № [ЕГН]/62 /л.42/, с което длъжностното лице по ПО е отказало на жалбоподателя отпускането на лична пенсия за инвалидност поради общо заболяване. Отказът е обоснован с разпоредбата на чл. 74, ал. 1, т. 4 КСО и констатцията, че към датата на инвалидизиране – 23.07.2008 г., В. И. е имал навършени 36 г., 00 м. и 17 дни и зачетен осигурителен стаж от 04 г., 08 м. и 27 дни, който не покрива изискващата се от закона 5-годишна продължителност на осигурителния стаж.

Посоченото разпореждане е обжалвано, като с жалбата до директора на ТП на НОИ С.-град са приложени УП – 2 и УП – 3, издадени от „Витрейд“ ООД, Справка – данни за осигуряване по ЕГН за периода от 01.07.2003 г. до 30.04.2004 г.; Справка за актуално състояние на всички трудови договори към 30.08.2024 г.; Справка за историята на осигуряването като самоосигуряващо се лице и трудова книжка № 191014, издадена на 1.05.2004 г. от „ВМТ-Консулт“ ЕООД, в която е заверен стаж за периода 01.05.2004-01.01.2006 г. – на 4 часа и периода 01.01.2006 – 10.03.2011 г. – на 8 часа на длъжност „юрисконсулт“.

В производството по чл. 117 КСО, с цел правилното определяне на осигурителния стаж на В. И., е изискана проверка от Дирекция „Краткосрочни плащания и контрол“ /КПК/ за установяване на положения от него трудов стаж във „ВМТ консулт“ ЕООД в периода от 01.05.2004 г. -10.03.2011 г. В мотивите за изисканата проверка е посочено, че в периода от 26.05.2003 г. – 15.03.2011 г. В. И. е бил едноличен собственик на „ВМТ консулт“ ЕООД; в представената трудова книжка подписът на ръководител е идентичен с подписа на В. И.; в Регистъра на трудовите договори има данни за сключен трудов договор между „ВМТ консулт“ ЕООД и В. И. в периода от 29.04.2004 г. -10.03.2011 г., но в Регистъра за осигурените лица са подавани данни за И. само за периода от 01.05.2004 г. – 31.12.2004 г.

На 26.11.2024 г. главен инспектор по осигуряването към Дирекция „КПК“ при ТП на НОИ - С.

град е изготвил доклад /л.71/, в който е посочено като установено, че осигурителят „ВМТ консулт“ ЕООД, ЕИК[ЕИК], е регистриран с Решение № 1 от 23.06.2003 г. по ф. дело № 6353/2003 г. по описа на Софийски градски съд. От 23.06.2003 г. като управител и едноличен собственик на капитала на цитираното дружество е вписан В. И., а от 15.03.2011 г. като управител и едноличен собственик на капитала е вписан Г. Д. И.. Посочено е, че при извършена проверка в Регистър „Трудови договори“ е установено, че „ВМТ консулт“ ЕООД е подало уведомления по чл.62, ал.5 от Кодекса на труда за регистрация и прекратяване на трудови договори за едно лице - В. И.. Установено е също, че дружеството е подавало данни по реда на чл.5, ал.4, т.1 от КСО за лице по трудово правоотношение от м. 05.2004 г. – м.12.2004 г., включително, за м.02.2011 г., за м.09.2011 г. и за м.10.2011 г. , както и за самоосигуряващо се лице от м.07.2003 г. до м.04.2004 г., включително. Установено е, че осигурителят „ВМТ консулт“ ЕООД не е извършвал разходи за ДОО към 31.12.2006 г. Посочено е, че до осигурителя „ВМТ консулт“ ЕООД е изпратено искане по чл.108, ал.2 от КСО до седалището на дружеството и постоянния и настоящ адрес на управителя Г. Д. И., но въпреки това не е установен контакт нито с управителя, нито с упълномощено от него лице. В заключение, за периода от 01.05.2004 г. -28.02.2011 г., главен инспектор по осигуряването към Дирекция „КПК“ при ТП на НОИ – С. е посочил, че управител и едноличен собственик на капитала на ЕООД не може да се намира в трудово правоотношение сам със себе си.

На 13.12.2024 г. от ТП на НОИ С. – град е направена електронна справка – опис в Регистъра на осигурените лица на В. Х. И. /л.73/, видно от която са нанесени корекции във въведени данни за осигурителен стаж на жалбоподателя до датата на инвалидизирането му - 23.07.2008 г., както следва: в периода от 23.10.1990 г. – 26.09.1991 г. при осигурител „Витрейд“ ООД е зачетен осигурителен стаж, превърнат в III категория в размер на 00 години, 11 месеца и 03 дни; в периода от 01.01.1998 г. - 25.08.2000 г. при осигурител „МЕГА – ХИМ“ е зачетен осигурителен стаж, превърнат в III категория в размер на 02 години, 07 месеца и 24 дни; в периода от 01.07.2003 г. – 01.05.2004 г. лицето се е самоосигурявало към „ВМТ–Консулт“ ЕООД и е зачетен осигурителен стаж, превърнат в III категория в размер на 00 години, 10 месеца и 00 дни; в периода от 01.05.2004 г. – 31.12.2004 г., като едноличен собственик на капитала на осигурителя „ВМТ –Консулт“ е заличен осигурителния стаж на жалбоподателя в размер на 00 години, 04 месеца и 00 дни.

Последвало е издаването на процесното Решение № 2153-21-315, с което въз основа на извършената служебна проверка и данните, съдържащи се в доклада на Дирекция „КПК“ при ТП на НОИ - С. директорът на ТП на НОИ е отрекъл наличието на осигурителен стаж на жалбоподателя за периода 01.05.2004 г. до 10.03.2011 г. в дружеството, чийто едноличен собственик и управител през този период е самия В. И.. Посочено е, че управителят на ЕООД не може да се намира в трудово правоотношение сам със себе си. Това е мотивирало решаващият орган да приеме, че законосъобразно с Разпореждане № [ЕГН]/62/13.08.2024 г. е била отказана поисканата лична пенсия за инвалидност.

Решение № 2153-21-315 е връчено на жалбоподателя на 07.01.2025 г. /л.78/.

Жалбата срещу него е подадена на 21.01.2025 г.

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

Жалбата е подадена от надлежна страна, имаща право и интерес от оспорването, срещу подлежащ на обжалване акт, след осъществяване административен контрол. Същата е депозирана в законоустановения срок, предвид което се явява процесуално допустима, като разгледана по същество е основателна.

Съгласно чл. 117, ал. 1, т. 2, буква "а" КСО разпорежданията за отказ или за неправилно

определяне или изменение и за прекратяване на пенсиите, добавките и компенсациите към тях се обжалват пред ръководителя на съответното териториално поделение на НОИ. По силата на чл. 117, ал. 3 КСО ръководителят на териториалното поделение се произнася по жалбите или исканията с мотивирано решение в едномесечен срок от получаването им.

При тази нормативна уредба и приложената по делото на л. 77 Заповед № 1712/17.08.2015 г. съдът намира, че оспореното Решение № 2153-21-315/17.12.2024 г. е издадено от материално и персонално компетентен орган – директорът на ТП на НОИ С.-град.

Идентичен извод следва и по отношение на потвърденото с него Разпореждане № [ЕГН]/62 от 13.08.2024 г.

Съгласно чл. 98, ал. 1, т. 1 КСО пенсиите и добавките към тях се отпускат, изменят, осъвременяват, спират, възобновяват, прекратяват и възстановяват с разпореждане, издадено от длъжностното лице, на което е възложено ръководството на пенсионното осигуряване в териториалното поделение на Националния осигурителен институт, или други длъжностни лица, определени от ръководителя на териториалното поделение на Националния осигурителен институт.

Процесното разпореждане е издадено от А. М. А. – началник на сектор „Отпускане на пенсия – седми“, на която със Заповед № 1015-21-24704.12.2018 г. /л. 43/ е възложено ръководството на пенсионното осигуряване по смисъла на чл. 98, ал. 1, т. 1 и ал. 2 и чл. 99, ал. 1 КСО.

Оспореното Решение № 2153-21-315, както и потвърденото с него Разпореждане № [ЕГН]/62 отговарят на изискванията на чл. 117, ал. 5 КСО, във връзка с чл. 59, ал. 2 АПК. Посочени са фактическите и правни основания за издаването им. Спазени са изискванията за форма.

Не се констатира нарушение на административнопроизводствените правила. Пенсионните органи са извършили нужните процесуални действия и са събрали необходимите доказателства за установяване на релевантните за размера на пенсията факти и обстоятелства.

По материалната законосъобразност на акта:

Възраженията на жалбоподателя са по приложението на материалния закон, като спорът между страните касае продължителността на осигурителния стаж на В. И. до датата на инвалидизирането му – 23.07.2008 г. в контекста на минимално изискуемата съгласно чл. 74, ал. 1, т. 4 КСО продължителност на осигурителния стаж от 5 години и установените при административната проверка данни за регистриран за лицето трудов договор, респ. положен трудов стаж в периода 01.05.2004 г. – 10.03.2011 г. при осигурител „ВМТ–Консулт“ ЕООД – дружество, чиито управител през същия период е бил жалбоподателят И..

Неоснователно в оспореното решение се приема, че едноличният собственик на капитала на едноличното дружество с ограничена отговорност не може сам със себе си да сключи трудов договор. Това твърдение противоречи на предвидените от законодателя в чл. 4, ал. 4, във вр. с ал. 3 от КСО текстове, които изрично уреждат осигуряването на собственици или съдружници в търговски дружества, упражняващи трудова дейност, което навежда на логичния правен извод, че упражняване на трудова дейност от страна на собственици или съдружници в търговски дружества не само, че не е забранено, но не и невъзможно. Няма пречка управителят на едноличното дружество да управлява същото и едновременно с това да упражнява трудова дейност, след като трудовите функции се различават и не се покриват с правата и задълженията, които същият има по договора за управление. Обстоятелството, че едно и също лице съвместява качеството на работодател и работник е възможно, допустимо и законосъобразно.

Правоотношението, което се създава между управителя и управляваното от него ЕООД, възниква от избора на управителя; това правоотношение не е трудово, а има мандатен характер и се регламентира от нормите на гражданското и търговското право. Отношенията между управителя

и дружеството се уреждат с договор за възлагане на управлението, който съгласно разпоредбата на чл. 141, ал. 7 от ТЗ следва да е писмен. Този договор е мандатен - договор за поръчка и съществена негова характеристика е равнопоставеността на страните по него, поради което управителят няма качеството на работник или служител на дружеството по смисъла на КТ. Тъй като основните правомощия на управителя да управлява и представлява дружеството произтичат от закона и от факта на избирането му, в договора за възлагане на управлението неговите права само се конкретизират, като могат да се уговорят и размера на възнаграждението му, определено от общото събрание, начина на плащането му, размера и начина на ползването на отпуски, различни обезщетения и пр., но без това да превръща създаденото мандатно правоотношение в трудово. Следователно липсват нормативни пречки едноличния собственик на капитала на едноличното дружество с ограничена отговорност, който е и управител, да сключи трудов договор сам със себе си.

Съобразно изложените в обжалвания акт мотиви, независимо от представените от лицето официални документи за установяване на осигурителния стаж, на практика органът оспорва валидността на трудовото му правоотношение, което в случая е неотнормено, защото съгласно чл. 74, ал. 2 от Кодекса на труда (КТ), недействителността на трудовия договор се обявява по реда на глава осемнадесета от КТ от общите съдилища по реда на Гражданския процесуален кодекс. След като очевидно е преценил, че трудовото правоотношение на жалбоподателя е невалидно, административният орган е следвало да изпълни задължението си по чл. 74, ал. 3 от КТ, който предвижда, в случаите, когато контролен или друг компетентен орган прецени, че трудовият договор е недействителен на някое от основанията, посочени в ал. 1, той незабавно сезира съда, за да се произнесе по действителността на трудовия договор. Нещо повече, ал. 5 на цитираната разпоредба предвижда забрана за позоваване на недействителността на договора, докато тя не бъде обявена от съда и решението за обявяването ѝ не бъде връчено на страните.

Административният съд не е компетентен да се произнася инцидентно по действителността на трудов договор в съдебно производство по оспорване на административен акт. Ето защо и след като няма влязъл в сила съдебен акт, с който е обявена недействителност на сключения трудов договор между В. И. и „ВМТ–Консулт“ ЕООД, решението на директора на ТП на НОИ се явява незаконосъобразно. Дължима е отмяната му и връщане на преписката на административния орган за ново произнасяне по заявлението на жалбоподателя И. за отпускане на лична пенсия за инвалидност поради общо заболяване.

При този изход на спора основателно е своевременно направеното от процесуалния представител на жалбоподателя искане за присъждане на разноски, възлизащи на сумата от 710,00 лв. - 10,00 лв. ДТ и 700,00 лв. заплатено в брой адвокатско възнаграждение, което съдът не намира за прекомерно предвид обема на извършената от адв. М. В. правна защита.

Така мотивиран и на основание чл. 173, ал. 2, вр. чл. 172, ал. 2 АПК, Административен съд – София -град, III отделение, 75 –и състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 2153-21-315 от 17.12.2024 г. на директора на Териториално поделение на Националния осигурителен институт С.-град и потвърденото с него Разпореждане № [ЕГН]/62 от 13.08.2024 г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване при Териториално поделение на Националния осигурителен институт С.-град.

ИЗПРАЩА преписката на органа за ново произнасяне по заявление вх. № 2112-21-2772/16.05.2024 г. на В. Х. И. за отпускане на лична пенсия за инвалидност поради общо

заболяване по чл. 74 КСО при спазване на указанията по тълкуването и прилагането на закона, дадени в мотивите към настоящото решение.

ОСЪЖДА Националния осигурителен институт да заплати на В. Х. И. разноси по делото в размер на 710,00 /седемстотин и десет// лева.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба чрез Административен съд – София-град пред Върховния административен съд в 14 – дневен срок от съобщението до страните.

Препис от решението да се изпрати на страните по реда на чл. 137 АПК.

Съдия: